

Rozhovor s Leslie Epsteinem

Po přečtení knih *San Remo Drive* a *Regina*, jsem ihned věděla, že se musím setkat s jejich autorem, Leslie Epsteinem. Zaujalo mě nejen jeho dílo, ale i jeho neobyčejné dětství strávené v Los Angeles ve zlaté éře Hollywoodu. Leslie Epstein, syn režiséra kultovní *Casablanky*, se ve svém dětství pohyboval mezi hollywoodskými celebritami. Nejen události z dětství se však staly inspirací pro několik jeho knih.

Vyrůstal jste v Los Angeles v období, které si představuji jako velmi vzrušující. Jak byste porovnal éru čtyřicátých a padesátých let s dobou dnešní?

Byl jsem tehdy ještě dítě, takže je velmi těžké srovnávat. Můj život nebyl nijak vzrušující nebo okouzlující, byl to obyčejný život. Nevěděl jsem, co Hollywood znamenal. Můj otec a strýc byli navíc režiséry a ti byli tehdy v ústraní. Je ale pravda, že k nám domů chodily filmové hvězdy. Pamatuji si na Elizabeth Taylorovou a Gregory Pecka a na několik dalších. Byl jsem ale jenom dítě a zpětně si člověk neuvědomuje, že by to mělo být nějak vzrušující.

Vyrůstal jste v rodině talentovaných a kulturně angažovaných. Neuvažoval jste někdy o tom, že byste se věnoval něčemu jinému než umění?

Ne a nebylo to tím, že jsem byl ambiciózní. Spíše jsem neměl talent na nic jiného. Začal jsem psát brzy a mnoho let jsem chtěl být dramaturgem a k psaní her jsem se v posledních letech také vrátil. Ale ne, nemohl jsem být ničím jiným.

Některé z vašich knih se potýkají se zásadními historickými či společenskými tématy, zatímco ostatní jsou daleko více osobní. Je pro Vás psaní jednoho nebo druhého těžší?

Psaní je pro mě vždycky těžké. Knihu *San Remo Drive* jsem napsal za pouhý rok. Myslel jsem, že píšu jenom několik krátkých povídek a ona se z toho vyklubala celá novela. Při psaní knihy *King of the Jews* jsem rok strávil jen studiem materiálů a další rok jsem psal. Na druhou stranu, následující kniha *Pinto and Sons*, kterou mám v oblibě, trvala čtrnáct let. Nikdy nevíte, jaké překážky na vás čekají, takže to není tak, že by jedna byla snazší než druhá.

Záleží Vám na názorech kritiků?

Leslie Epstein

Ano, záleží mi na tom. O knize King of the Jews řekla jedna historička: “nejenom, že Hitler zavraždil 6 milionů Židů, teď přichází Leslie Epstein, aby tančil na jejich hrobech.” To mně paralyzovalo. V tomto ohledu na mě měla kritika obrovský dopad. Kniha King of the Jews je velmi kontroverzní. Hlavně mezi konzervativnějšími Židy, kterým se nezamlouval můj humor a praní „špinavého židovského prádla“. Ta kniha je o kolaboraci Židů v polském ghettu. Samozřejmě je tam spousta antagonismu, ale také hodně chvály. Kupodivu se ta kniha velmi líbila katolíkům. Pravicovým Židům se ale stále nelíbí. Nedávno jsem z toho příběhu udělal divadelní představení v Bostonu a ve Washingtonu, a objevily se stejné problémy. „Jak si dovoluje se smát? Jak si dovoluje dělat komedii? Jak si dovoluje zmiňovat se o kolaboraci?“ Ale já jsem stoupenec a obdivovatel H. R. Renta. Snaha o objektivní náhled na chování Židů za druhé světové války pochází od něho.

Mnoho Vašich knih pojednává o náboženství a většina Vašich postav je židovské víry...

Zdá se, že ano. Snažil jsem se napsat knihu nazvanou Pinto o postavách, které nejsou židovské víry. Nakonec to tak stejně dopadlo jinak.

Myslíte si, že je to proto, že je to také Vaše víra a kultura, které rozumíte?

Myslím, že důvodem je právě to, že jsem nebyl vychováván v židovské víře. Kdybych byl jako dítě v nábožensky založené rodině, tak bych se asi vzbouřil. Ale protože tomu tak nebylo, sám jsem se učil o Holocaustu a snažil se smířit se s tím, jak naši lidé trpěli. Rabíni to slyší neradi, protože říkají, že máme daleko více jiných věcí k nabídnutí, ale mě to dostalo.

Na Bostonské univerzitě vedete řadu let program “Tvořivé psaní“. Jaký je rozdíl mezi prací učitele a spisovatele? Jak Vás to obohacuje?

To je dobrá otázka. Mnoho spisovatelů nerado učí. Myslím si, že je to na obtíž a možná že trochu ano! Já nevím. Ale jsem schopný svůj čas tak nějak rozdělit do několika částí. Myslím si, že věnuji hodně energie studentům, ale nejsem si jistý, jestli je to stejné množství energie, které vynakládám ve chvíli, kdy se tu zavřu s prázdným kusem papíru. Doufám, že ano, ale nejsem si jistý. Když mají moji studenti za úkol učit tak jsou z toho nadšeni. Říkají, že to napomáhá jejich psaní. Když řeší kreativní problémy ostatních, vidí svoje vlastní více zřetelně. A tak je to možná i se mnou.